Besteci Dr Ralph Vaughan Williams (1872 - 1958) 81 yaşında, Boyd Neel Orkestrası ile provada.

KAYIP SESLERİN İZİNDE

Emre Aracı

Vaughan Williams'ın dünyasında bir gezinti

Fotoğraf: Keystone/Getty Images

Besteci Ralph Vaughan Williams, müzik arenasında geçtiğimiz yüzyılın sonu gelmeyen arayışları içerisinde, hep kendi iç sesinin sözcüsü olarak kaldı ve yaşam felsefesinin ışığında İngiltere'nin doğasını ebedileştirdi. Yazarımız, geçmiş zamanların seslerinin izinde, bizleri bestecinin bu farklı dünyasına bir yolculuğa davet ediyor.

Hythe yakınlarındaki Saltwood Kalesi'ne arkadaşımla birlikte yürüyüş yapacağımız bir kış gününün sabahında Grand'deki dairemde kahvaltı esnasında Vaughan Williams'ın ***Serenade to Music*** adlı eserini dinlemeyi henüz yeni bitirmiş, daha eser üzerinde konuşmaya başlamamışken kapımdan atılan zarf içerisindeki bir kartpostalın sesi ikimizi de bir anda irkiltmişti. Kartın üzerindeki pulun damga tarihine bakılacak olursa doğduğum yıl olan 1968'de postalanmıştı. Cambridge'deki Emmanuel Koleji'ni betimleyen ve orijinali Fitzwilliam Müzesi'nde bulunan ressam R. B. Harraden'ın suluboya bir tablosunun reprodüksiyonu olan bu kartı tam 44 sene beklemiştim anlaşılan ve müthiş bir zamanlama ile o sabah elime geçmişti. Zira kart Vaughan Williams'ın eşi Ursula Vaughan Williams'ın imzasını taşıyordu. Arkadaşım yüksek sesle okumaya başladı: "Sormuş olmanız büyük incelik. 3 Kasım saat 11'de üçüncü programda [BBC Radyo 3] Müzik Magazini'nde bir yayın gerçekleştiriyorum. O gün eşimin 'Deniz Senfonisi' [A Sea Symphony] seslendirilecek ve ertesi günü 5. Senfonisi ve yine o günlerde, sanırım 21'inde, 'Poisoned Kiss' [Zehirli Öpücük] operası. En iyi dileklerimle, Ursula Vaughan Williams".

Ursula Vaughan Williams'ın kartpostalı - Emmanuel Koleji Cambridge - Emre Aracı Arşivi.

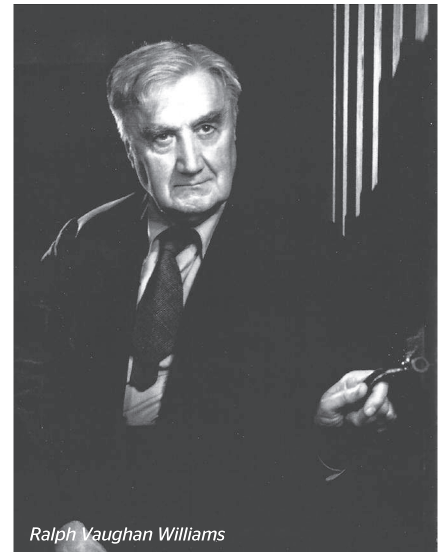
Bir yaşam felsefesi

O sabah aldığım bu kart üzerine penceremden gözüken gri ve dalgalı denize karşı korolu ***Deniz Senfonisi***'ni dinlemeye başladık. Walt Whitman'ın "Behold, the sea itself" ("Denize iyice bak") mısraıyla açılan ve bakır nefeslilerin parlak Si bemol minör fanfarıyla, koronun ardından gelen tutti orkestrayla bir anda Re majöre çözülen ve bütün eserdeki o minör/majör çekişmesinin, insan tabiatını yansıtırcasına, dalgalı bir deniz gibi gidip geldiği o dev senfoniyi içimizde yeniden doğarken duyduk. "Söyleyeceklerime iyi kulak verin" dercesine Vaughan Williams'ın senfonisine çarpıcı bir fanfarla başlıyor olması, onun Whitman'ın kelimelerinden çıkartmış olduğu ve haliyle kendi hayat felsefesine yakın bulduğu, bütün insanları kardeş gibi görme ve onları hangi milletten olursa olsun bir bütün olarak kabul etme prensibine ne derece önem verdiğini gösteriyor. Whitman'ın ve Vaughan Williams'ın okyanuslarında pek çok ulusun birbirinden değişik bayraklı gemileri dolaşıyor. Ama onlar hepsinin üzerinde bütün insanlığı kardeş gibi temsil edecek sadece tek bir bayrak arayışı içerisindeler.

Babası papaz olan, İngiliz Kilisesi'ne pek çok popüler ilahi yazan, ***Deniz Senfonisi***'nde Ravel'den aldığı orkestrasyon derslerinin renkleri hissedilen ve bu koral eserini yer yer Anglo-Katolik geleneği havasında işleyen Vaughan Williams'ın müziğindeki o kişisel, bağımsız üslup, manevi dünyaya bakış açısında da kendisini göstermekte. Muhtemelen bir dinleyicisine yazdığı ve elime aldığım kartıyla bir sabah bizi kocasının ***Deniz Senfonisi***'ni dinlemeye davet eden Ursula Vaughan Williams'ın da gözlemlediği gibi bu büyük İngiliz bestecisi "jenerasyonlar boyu sıradan erkek ve kadınların ortak arzularının farkında olup, onlara karşı derin ve düşünceli bir halde sempati beslemişti. Dolayısıyla eserlerinde geleneksel inanç ve ahlak kavramlarıyla temelden gerilim oluştursa da aynı zamanda idealist bir çizgide duran, modern bir ruhani ızdırap hissedilirdi". ***Deniz Senfonisi***'nde Walt Whitman'ın mistik ütopyası aynı zamanda denizin enginliğinde ebedi bir yolculuğa gönderme yapan Vaughan Williams'ın müzik dilinde hissedilen mistisizmle de mükemmel bir dengeye oturmakta. Besteci 38. yaş günü olan 12 Ekim 1910'da Leeds Festivali'nde dev orkestra ve korodan oluşan prömiyeri idare ederken o kadar ürkmüştü ki Michael

Ralph ve Ursula Vaughan Williams

"Söyleyeceklerime iyi kulak verin" dercesine Vaughan Williams'ın Deniz Senfonisi'ne çarpıcı bir fanfarla başlıyor olması, onun Whitman'ın kelimelerinden çıkartmış olduğu ve haliyle kendi hayat felsefesine yakın bulduğu, bütün insanları kardeş gibi görme ve onları hangi milletten olursa olsun bir bütün olarak kabul etme prensibine ne derece önem verdiğini gösteriyor.

Ralph Vaughan Williams

Kennedy'nin aktardığına göre timpanist "Endişelenmeyin Bay Vaughan Williams; siz yeter ki ölçüde temiz bir şekilde dört vurun, biz sizi takip ederiz" demişti.

Ralph Vaughan Williams 12 Ekim 1872'de İngiltere'nin Gloucestershire bölgesindeki Down Ampney köyünde doğdu. Babasını üç yaşındayken kaybetti. Anne tarafından meşhur porselen imalatçısı Josiah Wedgwood'un üçüncü kuşak torunuydu. Charles Darwin ise büyük amcasıydı. 7 yaşında keman çalmaya başladı; Charterhouse Okulu'nda müziğe olan ilgisi teşvik gördü. Kraliyet Müzik Koleji'nde Charles Villiers Stanford'ın öğrencisi oldu. Ama annesi onun üniversite eğitimi alıp profesyonel bir kariyere yönelmesini istediği için Cambridge Üniversitesi'nin Trinity Koleji'nde tarih ve müzik okudu. Burada sonradan onu Whitman'ın şiiriyle tanıştıracak olan Bertrand Russell ile arkadaş oldu. Cambridge'de geçirdiği yıllar kendi ifadesiyle Vaughan Williams'ın dünyaya gözlerini açmasını, kendi iç sesini duymasını sağladı. Ama etrafındakiler onun kariyerinin ümitsiz olduğunu, müziğe karşı hiç bir kabiliyeti olmadığını ve yaratıcılıktan ise son derece uzak olduğunu söylüyorlardı. O yine de iç sesini dinlemeye devam etti ve kıta Avrupası'nın modellerini taklit yerine ülkesinin yerel seslerini tekrar keşfedip, kullanarak özgün bir müzik dili bulacağına inandı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Anadolu'yu dolaşan Türk Beşleri gibi, Vaughan Williams da arkadaşı Gustav Holst ile birlikte İngiliz halk şarkıları toplamaya başladı. İki besteci aynı zamanda birbirlerinin eserlerini kritik ederek en doğruya, en güzele ulaşma yolculuğunu beraber ortak bir yolda yürüyerek gitmeye başladılar. Holst'un 1934'deki vefatı Vaughan Williams'ı derinden sarsacaktı.

Kendi iç sesini duyurmaya başladığı dönem

1909-1910 yılları Vaughan Williams'ın özgün iç sesinin profesyonel anlamda ilk defa duyulmaya başladığı dönem oldu. A. E. Houseman'ın ***A Shropshire Lad*** şiir dizisinden seçtiklerini tenor, yaylı çalgılar dörtlüsü ve piyano için bestelediği, altı şarkıdan oluşan ve sonradan tenor ve orkestra için revize ettiği ***On Wenlock Edge*** ve Tudor devri müziğini kendi üslubuyla özdeşleştirdiği ***Fantasia on a theme by Thomas Tallis*** bir anda kaybolan bir İngiltere'nin müziğinin taptaze ve pastoral bir özgün ifade diliyle yeniden keşfi gibi algılandı. İkinci Viyana ekolüyle tonalitenin duvarları yıkılırken Vaughan Williams çağının müzik akımlarının tamamen dışında, kendisine yöneltilen, müziğini ciddiye almayan bütün şiddetli kritiklere kulak dahi vermeden içindeki lirik duyguların sesine kendisini kaptırmış bir halde, bilge bir şahsiyetle kendi yolunda yürümeye devam etti. Hayatı üzerine Tony Palmer'ın direktörlüğünde mükemmel bir şekilde hazırlanmış, Vaughan Williams'ın babacan ve başka bir asra ait ses tonuyla da yanınızdaymış gibi zaman zaman size eşlik ettiği, ***O Thou Transcendent*** belgeselini izlerken gösterilen İngiliz tabiat manzaraları: Sussex'in denize dimdik inen yarları, Cornwall'ın sisli kayalıkları, yemyeşil bir vadinin bir ucundan diğerine Viktorya devrinde inşa edilmiş tuğla kemerli bir köprüyü uzakta kateden buharlı bir trenin dingin estetik çizgisi; sanki hepsi Vaughan Williams'ın müziğinin notalarında belleğimizde yeniden diriliyor. İşte o zaman akla Sir Neville Cardus'un şu sözleri geliyor: "Müziği bir atmosfer. Kolay etkilenen hislere kur yapmaz; zevk düşkünü ve günahkâr bir adamın bütün ruh haline hitap eder. Büyüklüğü milli yaşayış tarzımızın kendine has düzeniyle alâkalıdır; topraktan fışkıran bağımsız, içine kapalı, ama romantik İngiliz mizahı ve yaradılışının, hava şartlarına göre kendini tazeleyen doğal bir filizi gibidir".

TONY PALMER'S FILM OF

'O THOU TRANSCENDENT'

THE LIFE OF

RALPH VAUGHAN WILLIAMS

'O Thou Transcendent' - Tony Palmer'ın Vaughan Williams belgeseli

İkinci Viyana ekolüyle tonalitenin duvarları yıkılırken Vaughan Williams çağının müzik akımlarının tamamen dışında, kendisine yöneltilen, müziğini ciddiye almayan bütün şiddetli kritiklere kulak dahi vermeden içindeki lirik duyguların sesine kendisini kaptırmış bir halde, bilge bir şahsiyetle kendi yolunda yürümeye devam etti.

LSSO
LONDON SCHOOLS SYMPHONY ORCHESTRA
LONDON ELECTRICITY
Conductor
Nicholas Cleobury
Piano
Leon McCawley
Finalist and winner of the piano section BBC Young Musician of the Year 1990
CENTRE FOR YOUNG MUSICIANS
Barbican Hall
Tuesday 11 September 1990
7.45 pm
Mussorgsky
Night on Bare Mountain
Rachmaninoff
Piano Concerto No 3 in D minor
Vaughan Williams
A London Symphony
Tickets £3, £5, £7
Barbican Centre Box Office, Silk Street, London EC2Y 8DS
Telephone Bookings: 071 638 8891
9.00am-8.00pm daily except Sundays
All credit cards accepted

LSSO konser programı - 11 Eylül 1990 - Emre Aracı Arşivi

Geçmiş zamanın sesleri: Londra Senfonisi

Deniz Senfonisi'ni ilk defa 27 Mart 1914'te seslendirilen ***Londra Senfonisi*** takip eder. Her ne kadar kendi notlarında Vaughan Williams bu senfoniyi Londra'yı anlatan programlı bir senfoniden ziyade "bir Londralının bestelediği bir senfoni" olarak tanımlasa da Londra'nın sesleri partisyondan net bir şekilde duyulur. Sessiz Lento açılışın sonuna doğru arpte işitilen Big Ben saat kulesinin çan sesleri, lavanta satanların şarkıları, ilk versiyonunda "Bir Kasım öğledensonrası Bloomsbury Meydanı'nda" adını taşıyan ikinci bölüm ve H. G. Wells'in ***Tono-Bungay*** romanının son bölümünde akıp giden Thames Irmağı gibi kaybolan Londra ve İngiltere'yi tasvir edişinin ilhamıyla yaratılan epilog; hepsi Vaughan Williams'ın ***Londra Senfonisi***'nin geçmiş zamana ait sesleri. Benim için de ayrı bir yeri var bu senfoninin: bu satırları yazarken çalışma masamda "LSSO" olarak bilinen Londra Okulları Senfoni Orkestrası'nın (London Schools Symphony Orchestra) 11 Eylül 1990'da Barbican Centre'da vermiş olduğu bir konserin program kitapçığı duruyor. 23 sene önce benim de o tarihi orkestrada öğrenci olarak viyola çaldığım ve program kitapçığını saklamış olduğum

konserde Nicholas Cleobury'nin şefliğinde Vaughan Williams'ın ***Londra Senfonisi***'ni çalarken duymuş olduğum heyecanı o kadar iyi hatırlıyorum ki, hele bilhassa o epilogda. Clifford Bartlett o kitapçığa senfoniyle ilgili olarak 1990'da yazmış olduğu notlarında üç çeyrek asır sonra Londra'nın ne kadar değiştiğini gözlemliyor. Buna neredeyse bir çeyrek asır daha eklemek lazım artık; değişim çok büyük şüphesiz, ama 1900'lerin değişmeyen havasının -üzerinde "son kullanma tarihi" hiç bir zaman yazılmayacak olan- Vaughan Williams'ın bestesinde tazeliğini hâlâ koruyor olması ne büyük bir kazanç.

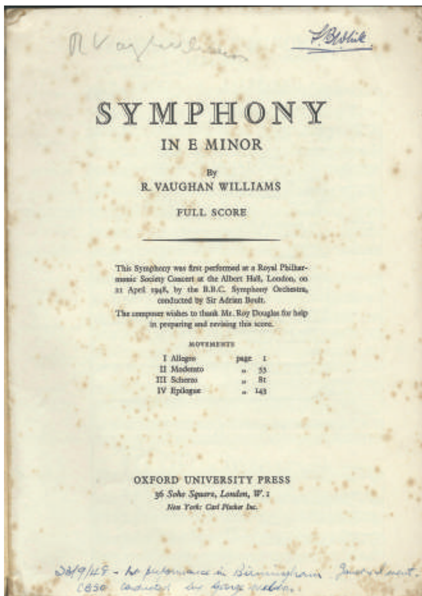
Hythe yakınlarındaki Saltwood Kalesi - Emre Aracı Arşivi

Yitirilen masumiyet: 6. Senfoni

Masamda yazıma ilham veren Ursula Vaughan Williams'ın kartpostalının ve LSSO konser programının yanı sıra bir de Mi minör 6. Senfoni'nin partisyonu duruyor; üzerinde ise büyük bestecinin kurşun kalem orijinal imzası var. Oxford Üniversitesi Yayınevi'nin II. Dünya Savaşı'nın hemen ardından notasını saman kağıdına bastığı bu partisyonu Vaughan Williams'ın elinde tutmuş olduğunu düşünmek bile içimden bir elektrik akımının geçmesine sebep oluyor. Çok daha yüksek bir voltajda elektrik akımı da esasında bu senfoninin içinden geçiyor; zira eser Vaughan Williams'ın en disonant, en gergin ve huzursuz senfonisi ve II. Dünya Savaşı'nın hemen ardından yazılmış olması da ister istemez o lirik, masum günlerin çoktan geride kalmış olduğunu dinleyicisine hissettiriyor. Ama ben bu defa başka bir orijinal program kitapçığını elime alıyorum; 7 ve 8 Mart 1938 tarihini taşıyor. Londra Filarmoni Orkestrası'nın Courtauld-Sargent Konserleri'nin dokuzuncu serisi. İçinde "Proms" olarak bilinen meşhur Promenade Konserleri'nin kurucusu Sir Henry Wood'un orkestra şefliğinin 50. jübilesi için Royal Albert Hall'da verilecek olan özel bir konserin ilanı var. Şef Sir Henry Wood, solist ise Rachmaninoff. Bu ilan beni ürkütücü 6. Senfoni'den ***Serenade to Music***'e geri götürüyor; çünkü Vaughan Williams bu bestesini Sir Henry Wood'un 50. jübilesi için yazmış ve ilk defa o konserde, 5 Ekim 1938'de, seslendirilmiş."Müziğe Serenad" olarak bestelenen bu eserin müzik dili de yine masum bir dünyanın dingin kırsal tablosunu şuurlarımızda yaratıyor. Hatta ilk yarıda 2. Piyano Konçertosu'nu çalan ve ikinci yarıda konseri dinleyen Rachmaninoff'un ***Serenade to Music***'i duyduğunda eserin güzelliği karşısında gözyaşlarını tutamadığı söyleniyor.

Dingin, alçakgönüllü bir kutlama müziği

Serenade to Music, Sir Henry Wood'un seçtiği 16 solist şancı, koro ve orkestra için Vaughan Williams'ın Shakespeare'in ***Venedik Taciri***'nden serbestçe kullandığı ve bazılarını yeniden düzenlediği mısralardan oluşturduğu, Pythagoras'ın ***Küreler Müziği***'ni işleyen özgün bir metin üzerine bestelenmiş. *"How sweet the moonlight sleeps upon this bank!"* mısraıyla sahile vuran ayışığının dingin hüzmeleri ile açılan parça "tatlı armoni"nin uyumunun insan ruhundaki yüceltici etkisini överken, buna karşı müziğe hassasiyet duymayanların karanlık ruhlarından ise uzak durulmasını nasihat ediyor. Bu eserden 24 yıl öncesinde bestelenen ***Pierrot Lunaire***'in ayışığından ne kadar da farklı bir dünya; daha kelimeler duyulmadan serenadın başındaki solo kemanın orkestra girişinde sunduğu tınıların ışığıyla Vaughan Williams'ın resmettiği o tablonun loş ve tatlı armonik dokusu. Royal Albert Hall'daki programda yer alan Wagner'in ***The Ride of the Valkyries***'i ve Elgar'ın ***Pomp and Circumstance Marşı*** gibi görkemli parçalar arasında, kutlama amaçlı düzenlenen böylesine özel bir etkinliğe Vaughan Williams'ın bu derece dingin bir eserle katkıda bulunmuş olmasını bir yandan hayretle karşılayan ve diğer taraftan da ferahlatıcı bulan The Times gazetesinin muhabiri, konserin ertesi günü yayımlanan yazısında "anlaşılan besteci kutlamamayı tercih etmiş, onun yerine Lorenzo'nun metnini

SYMPHONY
IN E MINOR
By
R. VAUGHAN WILLIAMS
FULL SCORE

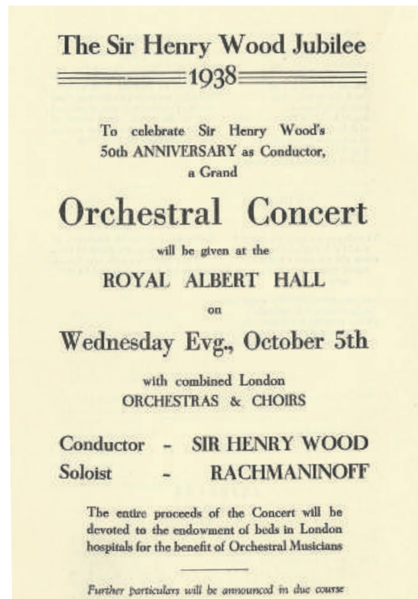
This Symphony was first performed at a Royal Philharmonic Society Concert at the Albert Hall, London, on 21 April 1948, by the B.B.C. Symphony Orchestra, conducted by Sir Adrian Boult.
The composer wishes to thank Mr. Roy Douglas for help in preparing and revising this score.

MOVEMENTS

I	Allegro	page 1
II	Moderato	" 55
III	Scherzo	" 81
IV	Epilogue	" 143

OXFORD UNIVERSITY PRESS
36 Soho Square, London, W. 1
New York: Carl Fischer Inc.

Vaughan Williams'ın kurşun kalem imzasını taşıyan 6. Senfoni'nin partisyonu - Emre Aracı Arşivi

The Sir Henry Wood Jubilee
1938

To celebrate Sir Henry Wood's 50th ANNIVERSARY as Conductor, a Grand

Orchestral Concert

will be given at the

ROYAL ALBERT HALL

on

Wednesday Evg., October 5th

with combined London ORCHESTRAS & CHOIRS

Conductor - SIR HENRY WOOD
Soloist - RACHMANINOFF

The entire proceeds of the Concert will be devoted to the endowment of beds in London hospitals for the benefit of Orchestral Musicians

Further particulars will be announced in due course

Sir Henry Wood'un 50. jübile konserinin ilanı - Emre Aracı Arşivi

"Müziği bir atmosfer. Kolay etkilenen hislere kur yapmaz; zevk düşkünü ve günahkâr bir adamın bütün ruh haline hitap eder. Büyüklüğü milli yaşayış tarzımızın kendine has düzeniyle alâkalıdır; topraktan fışkıran bağımsız, içine kapalı, ama romantik İngiliz mizahı ve yaradılışının, hava şartlarına göre kendini tazeleyen doğal bir filizi gibidir."
–Neville Cardus

müzikle ifade etmek gibi ürkütücü bir işe kalkışmıştı" diyerek serenadın dokusundaki zarif ve ince işçiliği övmüştü. Esasında Vaughan Williams'ın müzisyen dostuna ithafen yazmış olduğu böyle bir methiyeyi kişiden ziyade bütün müzik sanatını yücelten bir yapıt olarak düşünmüş olması, bol timpani ve trompet fanfarları bekleyen zümreyi jübile konserinde hayrete düşürürken, temelde bestecisinin alçakgönüllü ve seremoniden uzak, kendi halinde bir birey olarak derin kişiliğine ışık tutmakta ve bugün daha da açık bir şekilde görüldüğü gibi ***Serenade to Music***'i şüphesiz çok daha evrensel ve zaman tanımayan bir boyuta oturtmaktaydı.

İstanbul Radyosu'nda yayınlanan kayıt

Bu eserin Türkiye'de herhangi bir konserde seslendirilip seslendirilmediğini bilmiyor ve sanmıyorum, ama bu konuyu araştırırken Milliyet Gazetesi Arşivi'ni taradığım zaman hiç beklenmedik bir sürprizle karşılaştım. 20 Haziran 1955 tarihli Milliyet Gazetesi Radyo sayfasında şöyle bir duyuru yapıyordu: "İstanbul Radyosu bu gece 'Müzik Dünyasında Yeni Eserler' programında Vaughan Williams'ın 'Müziğe Serenad' isimli parçasını dinletecek. İngiliz beste okulunun tanınmış siması Sir Williams oldukça ilerlemiş yaşına rağmen çalışma gücünü kaybetmemiş bahtiyar sanatkârlardan biridir. İlk defa iki yıl evvel temsil edilen 'Pilgrim's Progress' isimli operası bunun en büyük delilidir. 'Müziğe Serenad' isimli eseri onun gençlik eserlerinden olup orkestra ve koro için bestelenmiştir". O günün Milliyet'i "Sir" ünvanını yakıştırdığı Vaughan Williams'ın aynı zamanda bir fotoğrafını da yayımlamıştı. Akşam 22.30'da İstanbul Radyosu'nun yayın frekansından radyolara dağılan o

07.07.1952, Milliyet, Sayfa 6

RADYOLAR

İstanbul

12.57 Açılış ve program — 13.00 Haberler — 13.15 Neriman Sarısözenden türküler (Pl.) — 13.30 Salon orkestralarından karışık hafif müzik (Pl.) — 13.45 Şarkılar — 14.20 Dans ve caz müziği (Pl.) — 14.45 Münir Nurettin Selçuktan şarkılar (Pl.) — 15.00 Kapanış.

18.00 Açılış ve türküler — 18.15 İngilizce ders — 18.30 Şarkılar — 19.00 Haberler — 19.15 Saz eserleri — 19.30 Celâl İnce ve arkadaşlarından dans müziği — 20.00 Şarkılar — 20.15 Radyo gazetesi — 20.30 Kısa şehir haberleri — 20.35 Küme faslı (Hüzzam) 21.15 Radyo haftası Konuşan: Mümtaz Faik Fenik — 21.30 [illegible] — 21.45 Spor Hasbihalleri. Konuşan: Eşref Şefik — 22.00 Şarkılar — 22.30 Haftanın [illegible] (Pl.) — 22.45 Haberler — 23.00 Kambiyo, borsa, programlar ve dans müziği (Pl.) — 23.30 Dinleyici istekleri (Klasik Batı müziği) — 24.00 kapanış.

Ankara

[illegible] lar, türküler (Pl.) — 8.28 Hava raporu — 8.30 Hafif parçalar (Pl.) — 9.00 Günün programı ve Kapanış.

12.15 - 13.30 Asker saati:

12.15 Memleketten selâm — 12.20 Memlekete selâm — 12.30 Ordudan haberler — 12.45 Saz [illegible]leri — 13.00 M. S. Ayarı ve haberler — 13.15 Havai müzikleri (Pl.) — 13.30 Öğle gazetesi — 13.45 Dağ havaları (Pl.) — 14.00 Hava raporu, akşam programı ve kapanış.

16.58 Açılış, program ve M. S. Ayarı — 17.00 Şarkılar — 17.30 Şarkılar — 18.00 Kadınlar Birliği adına konuşma — 18.15 Şarkılar — 18.45 Vaughan Williams: Fantasia (Pl.) — 19.00 M. S. Ayarı ve haberler — 19.15 Tarihten bir yaprak — 19.20 Liszt: II. Rapsodi (Pl.) — 19.30 Köyün saati (Yurttan sesler iştirakiyle) — 20.15 Radyo gazetesi 20.30 Müzik: — 21.15 Radyo haftası (Mümtaz Faik Fenik) — 21.30 Klâsik Türk Müziği Korosu. İdare eden: Ruşen [illegible]

Milliyet - 7 Temmuz 1952, sayfa 6

SERENADE TO MUSIC

How sweet the moonlight sleeps upon this bank!
Here will we sit and let the sounds of music
Creep in our ears: soft stillness and the night
Become the touches of sweet harmony.
Look how the floor of heaven
Is thick inlaid with patines of bright gold:
There's not the smallest orb that thou behold'st
But in his motion like an angel sings,
Still quiring to the young-eyed cherubins;
Such harmony is in immortal souls;
But whilst this muddy vesture of decay
Doth grossly close it in, we cannot hear it.
Come, ho! and wake Diana with a hymn!
With sweetest touches pierce your mistress' ear,
And draw her home with music.
I am never merry when I hear sweet music.
The reason is, your spirits are attentive –
The man that hath no music in himself,
Nor is not mov'd with concord of sweet sounds,
Is fit for treasons, stratagems and spoils;
The motions of his spirit are dull as night
And his affections dark as Erebus:
Let no such man be trusted. Music! hark!
It is your music of the house.
Methinks it sounds much sweeter than by day.
Silence bestows that virtue on it
How many things by season season'd are
To their right praise and true perfection!
Peace, ho! the moon sleeps with Endymion
And would not be awak'd. Soft stillness and the night
Become the touches of sweet harmony.

Böylesine özel bir etkinliğe Vaughan Williams'ın bu derece dingin bir eserle katkıda bulunmuş olmasını bir yandan hayretle karşılayan ve diğer taraftan da ferahlatıcı bulan The Times gazetesinin muhabiri, konserin ertesi günü yayımlanan yazısında "anlaşılan besteci kutlamamayı tercih etmiş, onun yerine Lorenzo'nun metnini müzikle ifade etmek gibi ürkütücü bir işe kalkışmıştı" diyerek serenadın dokusundaki zarif ve ince işçiliği övmüştü.

Sir Henry Wood, Vaughan Williams 'Müziğe Serenad'ı seslendiren solistlerle birlikte - RVW Derneği

20.06.1955, Milliyet, Sayfa 7

Radyo

İSTANBUL

DAKİKALIK RÖPORTAJ

Milliyet - 20 Haziran 1955, sayfa 7

kayıt, gazetenin bildirdiğine göre Vaughan Williams'ın kendi idaresinde gerçekleşmişti. Programda Kraliyet Festival Orkestrası olarak ilan edilmişti. Böyle bir orkestra olmadığına göre acaba gazetenin kastettiği Vaughan Williams'ın 22 Kasım 1951'de Royal Festival Hall'un açılışında Liverpool Filarmoni Orkestrası'nı idare ettiği canlı kayıt mıydı, diye düşünüyorum. Zira bu kayıt "Music in the Heart" adlı albümde Ralph Vaughan Williams Derneği'nin (www.rvwsociety.com) kurmuş olduğu Albion Records tarafından 2009'da yayınlandı (ALBCD009). Ancak Milliyet 25 Ocak 1955 tarihli sayısında aynı akşam bir başka programda İstanbul Radyosu'nun Vaughan Williams'ın ***Müziğe Serenad***'ını yayınlayacağını duyururken bu defa Adrian Boult'un adını şef olarak vermekteydi.

Türkiye Radyoları'nın 1950'li yıllarının frekanslarında İngiliz bestecinin izini sürerken 7 Temmuz 1952'de sabah 07.30'da marşlarla açılan Ankara Radyosu'nda "Asker saati", "Dağ Havaları" ve "Yurttan sesler iştirakiyle Köyün saati" programlarının arasında yine Vaughan Williams'ın adına rastlıyorum. Bu defa çalınan eser "Fantasia". Verilen süreye bakılırsa bu muhtemelen ***Greensleeves*** değil, onun meşhur ***Thomas Tallis Fantezisi*** olmalı. Ne garip, Vaughan Williams'ın dünyasında İngiltere tabiatında kaybolmuş bir halde gezinirken işte bir anda ülkemin eklektik kültür arayışları içerisinde buluyorum kendimi. O sabah programladığımız gibi Saltwood Kalesi'ne yürüyemiyoruz, ama ***Müziğe Serenad***'ı her dinleyişimde geçmiş bir yazın pastoral bir öğledensonrasında o kaleye yapmış olduğumuz aheste yürüyüşü hep hatırlıyor ve İngiltere tabiatını müziğinde ebedileştiren Vaughan Williams'ı o unutulmaz duygularla dolu günün manzarasının hayalimdeki ressamı olarak arkadaşımla birlikte hep içimde hissediyorum... **A**